

Oikaisuvaatimus henkilöstöpalvelupäällikön päätöksestä koskien palkan takaisinperintää

VD/8799/01.02.01.05/2014
KN/KML/ST/LL

Henkilöstöpalvelupäällikkö on tehnyt 30.12.2014 päätöksen periä takaisin Musiikkiopiston lehtori N.N.:lle aiheettomasti maksettua palkkaa. Päätös koskee ajalta 1.1.2011 – 28.2.2014 aiheettomasti maksettua palkkoja ja takaisinperittävä summa on yhteensä 9.729,52 euroa. Takaisinperintä koskee tilannetta, jossa lehtori N.N.:lle on maksettu virheellisesti kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen (OVTES) hinnoittelun 40804012 mukaista peruspalkkaa, jonka maksamisen edellytyksenä on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai soveltuva ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Lehtori N.N. on suorittanut tutkintonsa ulkomailla, eikä ulkomailla suoritettua tutkintoa katsota Suomessa ylemmäksi korkeakoulututkinnoksi ilman opetushallituksen rinnasteisuuspäätöstä. Oikea palkkahinnoittelukohta olisi ollut 40804013. Takaisinperittävä summa muodostuu maksetun palkkahinnoittelukohdan ja oikean palkkahinnoittelukohdan mukaisesta erotuksesta ajalta 1.1.2011 – 28.2.2014. Lehtori N.N.:n palkka on korjattu oikean palkkahinnoittelukohdan mukaiseksi 1.3.2014 alkaen.

Lehtori N.N. vaatii ensisijaisesti henkilöstöpalvelupäällikön päätöksen kumoamista lainvastaisena, toissijaisesti takaisinperinnästä luopumista kokonaan, koska päätös ei ole tarkoituksenmukainen ja kolmantena vaihtoehtona takaisinperittävän summan kohtuullistamista huomattavasti. Lehtori N.N. perustelee vaatimuksiaan sillä, että kyseessä ei ole selvä virhe, kuten laskuvirhe tai muu erehdys. Toiseksi lehtori N.N. toteaa oikaisuvaatimuksessaan, että virheellisyys palkanmaksussa ei ole johtunut hänen omasta menettelystään, vaan rehtorin päätöksestä, jonka mukaan rinnasteisuuspäätöstä ei tarvita. Lehtori N.N. tuo esille myös luottamuksensuojaperiaatteen ja toteaa, että yksilöllä täytyy olla perusteltu syy luottaa siihen, että hänen palkkansa on suoritettu virkaehtosopimusten mukaisesti.

Henkilöstökeskus toteaa oikaisuvaatimuksesta seuraavaa:

Takaisinperinnän lainmukaisuus

Lain kunnallisesta viranhaltijasta 56 §:n mukaan aiheettomasti maksettu palkka tai muu palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden määrä saadaan periä takaisin. Lain esitöiden (HE 196/2002) mukaan pykälässä tarkoitettussa tilanteessa tulee olla kyseessä selvä virhe, esimerkiksi laskuvirhe tai muu ilmeinen erehdys.

Oikeuskirjallisuuden (Hirvonen – Mäkinen, Kunnallinen viranhaltija – Oikeudellisen aseman sääntely 2006) mukaan aiheeton palkanmaksu voi johtua esimerkiksi lasku- tai kirjoitusvirheestä taikka virkaehtosopimuksen virheellisestä tulkinnasta. Virheellisen palkanmaksun takana voi olla sekä työnantajasta että työntekijästä johtuvia syitä.

Lehtori N.N. on valittu Musiikkiopistolle lehtorin virkaan elokuussa 2008. Musiikkiopiston rehtori K.K. on tulkinnut tuolloin työ- ja virkaehtosopimusta virheellisesti siten, että hän sijoitti lehtori N.N.:n palkkahinnoittelukohtaan 40804012, jonka soveltamisen edellytyksenä on "soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai soveltuva ylempi ammattikorkeakoulututkinto". Rehtori K.K. on kertonut, että hän ei ymmärtänyt tuolloin, että hänen olisi pitänyt pyytää lehtori N.N.:lta rinnasteisuuspäätös ulkomailla suoritetusta tutkinnosta. Lehtori N.N.:llä oli tuolloin ulkomailla suoritettu maisterin tutkinto vuodelta 2004 ja Tampereen konservatoriossa suoritettu musiikkipedagogin tutkinto vuodelta 2001. Rehtori K.K. on myöntänyt tehneensä virheen sijoittaessaan lehtori N.N.:n palkkahinnoitteluun, jonka soveltamisedellytyksiä lehtori N.N. ei ole täyttänyt. Oikea hinnoittelukohta olisi ollut 40804013, jonka soveltamisen edellytykseksi on OVTES:ssä määritelty "muu tutkinto tai aiempi opettajan tai säestäjän kelpoisuus".

Vantaan kaupunki noudattaa käytännöissään voimassaolevan virka- ja työehtosopimuksen määräyksiä. Lehtori N.N.:lle on maksettu korkeampaa palkkaa, kuin mitä hänelle sopimusmääräysten mukaan olisi kuulunut maksaa. Palkanmaksu on perustunut virheeseen ja puutteellisiin tietoihin. Vantaan kaupungilla työnantajana on oikeus ja velvollisuus korjata virhe, joka perustuu ilmeiseen erehdykseen. Työntekijöitä ja viranhaltijoita on kohdeltava yhdenmukaisesti sopimusmääräysten tulkinnassa ja korvauskäytännöissä. Rehtori K.K.:lla ei edes ole ollut toimivaltaa sijoittaa lehtori N.N.:tä muuhun kuin siihen palkkahinnoittelukohtaan, johon hän työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisesti kuuluu.

Lain kunnallisesta viranhaltijasta 56 §:n 4. momentin mukaan takaisinperintä tulee laittaa vireille kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana aiheeton palkan tai muun etuuden määrä on maksettu. Takaisinperinnästä on päätetty 30.12.2014 ja takaisinperittävä etuus on maksettu vuosina 2011-2014. Näin ollen perintä on laitettu vireille määräajassa. Vuosina 2008 – 2010 aiheettomasti maksettuja palkkoja ei peritä takaisin, sillä niiden osalta oikeus takaisinperintään on menetetty.

Takaisinperinnän kohtuullisuus ja tarkoituksenmukaisuus

Lain kunnallisesta viranhaltijasta 56 §:n 3. momentin mukaan työnantaja voi luopua takaisinperinnästä joko kokonaan tai osittain, jos takaisinperintää on olosuhteet huomioon ottaen pidettävä kohtuuttomana tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen. Lain esitöiden (HE 196/2002) mukaan jos viranhaltija on esimerkiksi harhaanjohtavilla selvityksillä tai muutoin vastaavalla tavalla vaikuttanut virheellisen päätöksen tai muun virheen syntymiseen, liikaa maksettu palkka on perittävä takaisin kokonaan. Lain esitöissä myös todetaan, että säännöksessä tarkoitettussa kohtuuttomuudessa olisi kysymys lähinnä taloudellisesta kohtuuttomuudesta. Oikeuskirjallisuudessa (Hirvonen – Mäkinen, Kunnallinen viranhaltija – Oikeudellisen aseman sääntely 2006) on todettu, että lain 56 §:n tulkinnassa on lähdettävä siitä, että takaisinperintä on pääsääntö, josta voidaan luopua vain laissa luetelluilla kriteereillä.

Rehtori K.K. on kertonut, että takaisinperintäprosessin käynnistyttyä syksyllä 2014 lehtori N.N. on tuonut esille, että hän on hakenut rinnasteisuuspäätöstä vuonna 2010 tai 2011, ja päätös on tuolloin ollut kielteinen. Lehtori N.N. on myös kertonut hukanneensa opetushallituksesta tuolloin saamansa päätöksen. Lehtori N.N.:ltä on pyydetty rinnasteisuuspäätöstä mm. tammikuussa 2014, jolloin hän on sähköpostitse vastannut, että rinnasteisuuspäätöksen toimittamisessa voi mennä kevään loppuun, eikä hän edes tällöin ole tuonut esille, että hän on jo saanut rinnasteisuuspäätöksen, joka kuitenkin on ollut kielteinen. Näin ollen lehtori N.N. on omalla toiminnallaan pitkittänyt virheellistä palkanmaksua, kun hän on viimeistään vuonna 2010 tai 2011 rinnasteisuuspäätöstä hakiessaan ja kielteisen päätöksen saatuaan tullut tietoiseksi siitä, että hänen palkkauksensa on määritelty virheellisten tietojen perusteella. Myös luottamuksen suojaaminen edellyttää yleensä, että suojaan vetoava on ollut vilpittömässä mielessä. Näin ollen henkilö ei voi esimerkiksi virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja antamalla saada aikaan suojattavaa etua.

Lehtori N.N.:lle on lähetetty kuulemiskirje 8.12.2014 ja kuulemistilaisuus on järjestetty 30.12.2014. Kuulemistilaisuudessa on keskusteltu takaisinmaksun aikataulusta ja keskustelussa ehdotetun mukaisesti henkilöstöpalvelupäällikkö on päättänyt toteuttaa takaisinperinnän siten, että takaisinperintä käynnistetään vasta lehtori N.N.:n perhevapaan jälkeen alkaen vuonna 2018 ja toteutetaan samassa ajassa kuin mitä liikasuoritus on muodostunut eli reilun kolmen vuoden aikana. Näin ollen takaisinperintää ei voi pitää myöskään taloudellisesti kohtuuttomana.

Yhteenveto

Aiheettomasti maksetun etuuden periminen takaisin on yleinen, yhdenmukainen ja lakiin perustuva käytäntö erehdyksestä tai laskuvirheestä tapahtuneesta virheellisestä palkanmaksusta. Tilanteessa ei ole esitetty sellaista seikkaa, jonka perusteella Vantaan kaupunginhallituksen pitäisi toimia tapauksessa toisin. Tässä tapauksessa työnantaja on erehdyksen havaittuaan ryhtynyt toimiin asian korjaamiseksi ja takaisinperinnän toteuttamiseksi. Takaisinperinnän kohteena oleva viranhaltija sen sijaan ei ole toimittanut työnantajalle hallussaan olevaa tietoa, jonka saatuaan työnantaja olisi voinut korjata virheellisen palkanmaksun jo vuodesta 2010 tai 2011 alkaen. Näin ollen takaisinperintää ei ole pidettävä olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomana ottaen huomioon, että aiheettomasti maksettu palkka on päätetty periä takaisin 1.1.2011 alkaen. Takaisinperintä käynnistetään vasta lehtori N.N.:n perhevapaan jälkeen alkaen vuonna 2018 ja toteutetaan samassa ajassa kuin mitä liikasuoritus on muodostunut eli reilun kolmen vuoden aikana. Näin ollen takaisinperintää ei voi pitää myöskään taloudellisesti kohtuuttomana.

Kaikki asiaa koskevat asiakirjat mukaan lukien N.N.:n oikaisuvaatimus ovat nähtävissä kokousasiakirjoissa.

Kaupunginhallitus 2.3.2015 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hylätä henkilöstöpalvelupäällikön palkan takaisinperintää koskevasta päätöksestä tehty oikaisuvaatimus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 2. kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen.

Lisätiedot:

työmarkkinalakimies Sanna Tonteri, puh. 09 8392 2087, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)